

بهداشت و بازرسی کشتارگاهی دام و طیور

سید محمد داوری

سید خلیل داوری

۱۳۹۸

داوری، سندمخت، ۱۳۶۹.
 بهداشت و بازرسی کشتارگاهی دام و طیور سندمخت داوری، سندمختل داوری.
 شیراز: مرجع علم، ۱۳۹۸.
 ۱۷۶ ص: مصور، جنول.
 978-600-8265-59-7

فیبا
 کتابخانه
 گوشت -- بازرسی
 Meat inspection
 گوشت -- صنعت و تجارت -- بهداشت
 Meat industry and trade -- Hygiene
 کشتار دام و کشتارگاهها -- بهداشت
 Slaughtering and slaughter-houses -- Sanitation

داوری، سندمختل، ۱۳۶۷.

TS ۱۹۷۵/۱ ب ۱۳۹۱.

۶۶۳/۹۰۷

۵۱۰۰۵

تلفن: ۰۹۱۷۳۳۲۳۱۸۴

www.marjaeelm.ir- marjaeelm@gmail.com

□□□

بهداشت و بازرسی کشتارگاهی دام و طیور

سید محمد داوری - سید خلیل داوری

□□□

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۸ / شمارگان: ۲۵۰ نسخه

ناشر: انتشارات مرجع علم

چاپ و صحافی: مهر

شابک ۷-۵۹-۸۲۶۵-۶۰۰-۹۷۸-ISBN

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

□□□

حق چاپ محفوظ است.

پیشگفتار

با توجه به افزایش روزافزون جمعیت کره زمین و نیاز بیشتر جوامع بشری به منابع با ارزش پروتئینی حاصله از گوشت و فرآورده‌های گوشتی، انسان را وادار به پرورش دام، طیور و احداث مکان‌های مناسب (کشتارگاه‌ها) برای کشتار دام و طیور به صورت بهداشتی و تحت نظارت‌های ویژه کرده است. بنابراین یکی از مهمترین عواملی که در بهداشت گوشت نقش اساسی را دارد، کشتارگاه‌ها می‌باشند که با انجام کنترل، بازرسی و نظارت‌های بهداشتی ارگان‌های بهداشتی به خصوص سازمان دامپزشکی، کشتار دام و طیور صورت می‌گیرد تا اینکه هم نیازهای جوامع بشری به این منابع با کمترین آلودگی صورت گیرد و هم از رشد روزافزون بیماری‌های مشترک بین انسان، دام و طیور کاهش و یا جلوگیری گردد. لذا ما را واداشته با کمترین تلاش در جهت افزایش آگاهی مسئولین فنی کشتارگاه‌ها، راکز بسته بندی گوشت، قصابان، مردم، دانشجویان و فارغ التحصیلان رشته‌های دامپزشکی، صنایع غذایی و کلیه افرادی که در صنعت گوشت فعالیت می‌کنند خلاصه‌ای از مختصری از بهداشت و بازرسی کشتارگاهی گوشت در دام‌های از قبیل گاو، گوسفند، مرغ و طیور به نگارش درآورده، امیدوار است کمک اندکی در جهت تشخیص بهداشتی و قضاوت مناسب در بیماری‌ها و افزایش آگاهی این عزیزان صورت گیرد.

سیدخلیل داوری، دانشجوی دکترای فیزیولوژی جانوری

سیدمحمد داوری، دکترای عمومی دامپزشکی

فهرست

۲	فصل اول
۲	کشتارگاه و مراحل کشتار
۳	مقدمه
۳	کشتارگاه
۴	ویژگی کشتارگاه های مناسب
۵	انواع کشتارگاه
۶	قسمت های مختلف کشتارگاه
۶	مراحل کشتار
۶	حمل دام
۷	بازرسی قبل از کشتار (Ante mortem inspection)
۱۰	سالن انتظار
۱۱	بی حسی دام (Stunning)
۱۳	خونگیری Bleeding و کشتار
۱۴	پوست کنی (Dressing)
۱۴	تخلیه امعاء و احشاء
۱۴	شقه کردن لاشه (Splitting)
۱۵	شست و شوی لاشه
۱۵	سرد کردن لاشه
۱۶	جمود نعشی (Rigor mortis)
۱۷	فصل دوم

۱۷.....	بازرسی گوشت و اندام‌ها
۱۸.....	بازرسی پس از کشتار
۱۹.....	بازرسی پوست
۱۹.....	بازرسی سر و زبان
۲۰.....	بازرسی ریه
۲۰.....	بازرسی تب
۲۱.....	بازرسی کبد
۲۲.....	بازرسی دستگاه گوارش
۲۲.....	بازرسی طحال
۲۲.....	بازرسی کلیه
۲۳.....	بازرسی پستان
۲۳.....	بازرسی رحم
۲۴.....	بازرسی بیضه‌ها
۲۴.....	بازرسی لاشه
۲۵.....	بازرسی غدد لنفاوی
۳۱.....	بازرسی در گوسفند و بز
۳۳.....	فصل سوم
۳۳.....	قضاوت کشتارگاهی در عوارض عمومی لاشه
۳۴.....	تب (Fever)
۳۴.....	خونگیری ناقص (Imperfect Bleeding)
۳۵.....	پرخونی لاشه

۳۵	تغییرات چربی (Change fatty)
۳۶	آبسه
۳۷	زردی (Jaundice)
۳۷	لاغری (Poorness)
۳۸	لاغری منوط (Emaciation)
۳۹	کمخونی
۳۹	نکروز (Necrosis)
۴۰	ادم (Edema)
۴۲	تومورها (Tumors)
۴۲	عفونت‌ها
۴۳	خونریزی زیر پوستی (Bruising)
۴۴	هماتوم (Haematoma)
۴۴	خفگی (Suffocation)
۴۵	رنگ‌های غیر طبیعی (Abnormal Pigmentation)
۴۶	بوهای غیر طبیعی لاشه
۴۷	آتروفی (Atrophy)
۴۸	هایپرتروفی (Hypertrophy)
۴۹	فصل چهارم
۴۹	قضاوت کشتارگاهی در بیماری‌های اختصاصی لاشه
۵۰	بیماری‌های باکتریایی
۵۰	سل (Tuberculosis)

۵۵	 (Anthrax) شاربن
۵۷	 (Symptomatic anthrax) شاربن علامتی
۵۸	 (Tetanus) کزاز
۶۰	 (Enterotoxemia) آنترتوکسمی
۶۰	 (Salmonellosis) سالمونلا ریس
۶۲	 (Brucellosis) بروسلوزیس
۶۳	 (Pasteurellosis) پاستورلوزیس
۶۵	 (Listeriosis) لیستریوزیس
۶۶	 (Leptospirosis) لیتوسپیروزیس
۶۸	 (Actinomycosis) اکتینومایکوزیس
۶۹	 Actinobacillosis) اکتینوباسیلوزیس
۷۰	 (Caseous Lymphadenitis) لنفادنیت کازئوز
۷۱	 (Johne disease) یون
۷۱	 (Tularemia) تولارمی
۷۳	 (Erysipelothrix) باد سرخ
۷۴	 بیماری های ویروسی
۷۴	 (Foot and Mouth Disease) تب برفکی
۷۶	 (Rabies) هاری
۷۷	 (Pox) آبله
۷۹	 آدنوماتوز ریوی
۷۹	 (Rinder Pest) طاعون

۸۰	تب خونریزی دهنده کریمه-کنگو (Crimean Congo Haemorrhagic Fever)
۸۲	تب نرله ای بدخیم (Malignant Catarrhal Fever(MCF))
۸۳	پلوروپنومونی واگیر بز (Pleuropneumonia)
۸۴	جنون گاوی (Bovine Spongiform Encephalopathy)
۸۵	لکوز گاو (Bovine Lymphosarcoma)
۸۶	لمپی اس‌سکین (Lumpy skin disease)
۸۷	بیماری‌های انگلی
۸۷	فاسیولوزیس (Fascioliasis)
۸۸	کیست هیداتیک (Hydatidosis)
۸۹	دی‌کروسلیوزیس (Dicrocoeliosis)
۸۹	سارکوسیسیت (Sarcocystis)
۹۱	سیستی سرکوزیس (Cysticercosis)
۹۴	توکسوپلاسموزیس (Toxoplasmosis)
۹۴	تریشینوزیس (Trichinosis)
۹۵	تیلریوزیس (Theileriosis)
۹۶	بابزیوزیس (Babesiosis)
۹۷	کوکسیدیوزیس (Coccidiosis)
۹۷	انگل‌های ریوی
۹۸	سنروس
۹۸	میاژها
۱۰۱	فصل پنجم

۱۰۱	بازرسی کشتارگاهی بیماری‌های شتر
۱۰۲	بیماری‌های باکتریایی
۱۰۲	شاربن
۱۰۳	یون (Johne disease)
۱۰۴	بروسلوزیس
۱۰۵	سالمونلاریس
۱۰۶	پاستورلوزیس
۱۰۷	طاعون
۱۰۸	بیماری‌های ویروسی
۱۰۸	آبله شتر
۱۰۹	تب Q
۱۱۰	بلوتانگ (Blue tongue)
۱۰۹	تب دره ریفت
۱۱۲	هاری
۱۱۴	بیماری‌های انگلی
۱۱۴	تریپانومیاژیس
۱۱۵	هیداتیوزیس (کیست هیداتیک)
۱۱۶	بیماری‌های قارچی
۱۱۶	درماتوفیتوزیس (Dermatophytosis)
۱۱۷	آسپرژیلوزیس
۱۱۹	فصل ششم

۱۱۹	 بازرسی لاشه طیور
۱۲۲	 مراحل کشتار
۱۲۶	 عوارض عمومی لاشه
۱۲۶	 شکستگی ها و خونریزی ها (Fractures and bruising)
۱۲۷	 التهاب پوست (Dermatitis)
۱۲۷	 عارضه هیچه سبز (Green muscle disease)
۱۲۷	 آسیب (Ascites)
۱۲۸	 آلودگی (Contamination)
۱۲۸	 مرگ غیر از کشتار (Decomposition)
۱۲۸	 بیش از حد ماندن پرند در مخزن آب داغ (Overscald)
۱۲۸	 سپتی سمی ها
۱۲۹	 لاغری شدید و عدم وجود احشاء
۱۲۹	 کانیالیسم
۱۳۰	 سوختگی ناشی از انجماد (Freezer burn)
۱۳۰	 نقرس (Gout)
۱۳۰	 فتق (Hernia)
۱۳۰	 زردی (Jaundice)
۱۳۱	 عوارض اختصاصی لاشه
۱۳۱	 بیماری های باکتریایی
۱۳۱	 استافیلوکوک ها (Staphylococcal infection)
۱۳۲	 پاستورلوزیس (Pasteurellosis)

۱۳۳	ایریزیپلاس (Erysipelas)
۱۳۴	کلی فرم (Coliform infection)
۱۳۴	سالمونلوزیس (Salmonellosis)
۱۳۵	کلامیدیوزیس
۱۳۶	بیماری رمز: دستگاه تنفسی (Chronic Respiratory Disease)
۱۳۷	بیماری های کلستریدیومی (Clostridial disease)
۱۳۹	سل (Tuberculosis)
۱۳۹	بیماری های ویروسی
۱۳۹	نیوکاسل (Newcastle disease)
۱۴۰	آنفلونزا
۱۴۱	گامبورو (Infectious bursal disease)
۱۴۲	لارینگوتراکئایتیس (Infectious laryngotracheitis)
۱۴۳	مارک (Marek disease)
۱۴۴	برونشیت
۱۴۴	آبله
۱۴۵	لکوز لمفوئید
۱۴۷	بیماری های انگلی
۱۴۷	کوکسیدیوزیس
۱۴۸	هیستومونازیس (Histomoniasis)
۱۴۸	انگل های خارجی (Ectoparasites)
۱۴۹	بیماری های قارچی

۱۴۹	 آسپرژیلوزیس (Aspergillosis)
۱۵۰	 کاندیدیازیس (Candidiasis)
۱۵۳	 فصل هفتم
۱۵۳	 آزمایشات میکروبی گوشت
۱۵۵	 نمونه برداری
۱۵۶	 آزمایشهای کمکی و تکمیلی گوشت
۱۵۶	 اندازه گیری رطوبت / خشک شدن
۱۵۶	 اندازه گیری pH
۱۵۷	 اندازه گیری میزان حرنگی
۱۵۸	 آزمایش تعیین بوی لاشه